

Schoonheid scheppen en ervan genieten sterken samenleving

Belang cultuur valt niet te vangen in economische waarde

Joyce Sylvester

In de toekomst zullen steeds meer inkomsten vanuit de private sector naar cultuur stromen.

Er is echter meer tijd nodig om de gaten te dichten die bezuinigingen slaan. Het is recessie en ook het bedrijfsleven bezuinigt.

Bezuinigen op cultuur is niet nieuw. De omvang en de snelheid waarmee de bezuinigingen worden doorgevoerd zijn dat wel. Hoe kan cultuur in de komende periode in Nederland overeind blijven?

Voorkomen moet worden dat er nu een onherstelbare kaalslag plaatsvindt. De intrinsieke waarde voor de mens van het beleven van cultuur in al zijn facetten is groot. Daarom zou cultuur te kort worden gedaan als zij alleen maar wordt geduid in economische termen.

Het gaat ook om het vermogen en de behoefte van de mens om schoonheid te scheppen en om ervan te kunnen genieten. Om verbeelding vorm te geven, om confrontaties met heersende mores en samenlevingsvormen te kunnen overbrengen en om het menselijk bestaan naar esthetische maatstaven van commentaar te voorzien.

Het is noodzakelijk dat cultuur in de Nederlandse maatschappij een rol van betekenis blijft spelen. Om uiting te geven aan de creativiteit, om onszelf te kunnen spiegelen en om het menselijk bestaan van esthetische maatstaven te

voorzien. Met dit als achtergrond is het van belang de interesse voor cultuur in onze samenleving juist nadrukkelijk aan te wakkeren.

Ons cultureel erfgoed dient te worden doorgegeven aan volgende generaties. Terecht stelt Jan Rouwendal, hoogleraar Economische Waardering van Erfgoed aan de VU in Amsterdam, dat 'cultureel erfgoed is als de bloemen op tafel' (FD 29 mei).

Op cultureel erfgoed past geen verdienmodel. Het is daarmee een kerntaak van de overheid. Maar dat geldt niet voor de hele sector. De overheid hoeft niet alles naar zich toe te trekken. Initiatieven op het gebied van fondsenwerving, sponsoring et cetera zijn dan ook prijzenswaardig.

Naast het behoud van het cultureel erfgoed moet creatie van eigentijdse kunst worden bevorderd. Drie cruciale thema's zijn naar de toekomst toe van belang om een duurzame ontwikkeling van cultuur te kunnen bewerkstelligen in ons land.

Om te beginnen de noodzaak om toegankelijkheid, betaalbaarheid en spreiding van cultuurvoorzieningen te bevorderen.

Voorts is het van belang de basisinfrastructuur, inclusief de talentontwikkeling, in stand te

Initiatieven op gebied van sponsoring en fondsenwerving zijn prijzenswaardig

houden. Vanuit de basis vindt een toestroom plaats naar de top. Productiehuizen en postacademische instellingen moeten door de overheid worden gefinancierd, zodat jonge professionals zich kunnen ontwikkelen.

De gedachte dat de talentontwikkeling behoort tot de basisinfrastructuur lijkt echter onlangs te zijn verlaten. Het afschaffen van de Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) en ook het beëindigen van de tijdelijke overgangsregeling per 1 juli 2012 getuigen daarvan. Zonder talentontwikkeling zullen het kleine en het middelgrote aanbod uitvallen. Dat heeft weer negatieve gevolgen voor de toestroom naar de top.

Ten derde is kwalitatief goede cultuureducatie voor oud en voor jong van groot belang.

In een doorlopend cultuureducatief programma van basisschool tot en met voortgezet onderwijs kan de overdracht van erfgoed in brede zin — inclusief de podiumkunsten, ontwikkeling van de hedendaagse kunst en persoonlijke ontwikkeling — aan de orde komen. Daarmee wordt met cultuureducatie een belangrijke gemeenschappelijke bodem gelegd onder onze identiteit.

Gezien de economische en intrinsieke waarde dient een nieuw kabinet pal voor cultuur te staan.

Dr. Joyce Sylvester is PvdA-senator, woordvoerder cultuur en fractiesecretaris, en waarnemend burgemeester van Naarden.